
VRAAG EN ANTWOORD

Op de vraag van de Heer **Robert Devreese** (Gh.T. 1993 - Nr. 1 - p. 51) ontvingen wij de volgende reactie van de Heer **Arthur De Decker**:

Het Landbouwershuis was gelegen aan het Goudenleeuwplein nr. 7, waar nu het Novotel staat (gebouwd tussen 1982 en 1986).

Een afbeelding ervan vindt men in Guido Deseyn, Gids voor Oud Gent, 1986, p. 140. Volgens het onderschrift daar kwam dit Landbouwershuis op de plaats van een hostellerie uit 1792. Het Landbouwershuis was in de vorige eeuw het bekende café-restaurant "Au Lion d'Or" met een variété-biljartzaal, een juweeltje van romantische "Moorse" decoratie (foto bij Deseyn p. 141). Rond de eeuwwisseling was er de "Landbouwersbond van Oost-Vlaanderen" gevestigd. Het brandde in het midden van de jaren vijftig uit. (Of reeds vroeger? zie verder).

Meer informatie over de revues van het begin van deze eeuw vindt men o.a. bij G. Deseyn, De Geschiedenis van het Amusementsleven te Gent, MIAT, 69 p.

Blijkbaar was er in 1912-1913 in het Landbouwershuis ook een "Cinema Het Goede Zaad" gevestigd. Dit blijkt uit de aankondigingen van het programma in "Heirnisgalm", orgaan van Sint-Antoniusskring" van dec. 1912 tot mei 1913. (Volgens G. Deseyn, De Pioniersjaren van de film te Gent (1896-1916) in "M en L", 7e jaargang, nr. 5, 1988, p. 44, was deze cinema rond 1910-1912 opgericht door F. Vandeputte *achter* zijn warenhuis "Het Goede Zaad - Le Bon Grain" op het Goudenleeuwplein, waar o.a. filmprojectoren werden verkocht. Het is mij niet duidelijk waar dit warenhuis juist was gevestigd.)

Ik citeer even uit het programma van 5 tot 7 november 1912:

"Aangenaam en leerzaam. Cinema Het Goede Zaad, Gouden Leeuwplaats, Gent."

- 1) Regatten op het Rabuonmeer (Fransch-Italiaanse grens).
Wij wonen dit sporttoneel bij te midden van een allerfraaist panorama en tusschen machtige met sneeuw bekrunde bergen.
- 2) Het Oorlogskind, drama.
- 3) Over de vloeibare lucht: hoogst belangwekkende proefnemingen en toepassingen ven de hevige koude op de lucht. Men is er toe geraakt de lucht die ons omringt vloeibaar te maken.
- 4) Een Ontembaar Vrouwtje. Mw. Moutonneau heeft krachtige spieren en een paar ijzeren vuisten, zodanig dat zij eindelijk door haar gewelddadigheid in het politiebureel terecht komt. Eilaas, onze arme agenten komen er niet goedkoop van af en gaan teneinde raad Mijnheer Moutonneau roepen. Het klein ventje weet eindelijk zijne reuzenhelft te temmen en geeft haar een pak slagen op den koop toe.
- 5) Bij de Galliërs.
- 6) Ik heb mijn sleutels vergeten, komiek.
10 minuten tussenpoos.
- 7) De Smedersbaas, sensatiedrama 1e deel.
- 8) De Smedersbaas, 2e deel.
- 9) Vogels en dieren uit Brazilië. Een kijkje in het Braziliaansch dierenmuseum. Wij zien o.a. kakatoevogels, condorgieren, kruipdieren en allerlei andere uitheemsche dieren.
- 10) Rigadin's huishouden, komiek.

Voorwaar een druk programma. De journalist van de "Heirnisgalm" schrijft als slot: "Zulks was het aangenaam programma welke onze bloeiende Patronagie (nvdr van de katholieke werkmanskring Sint Antonius) met groot genoeg mocht bijwonen (55 jongelingen in getal) op zondag 3 november 1912. Zoo het schijnt mogen wij nog eens gaan van den winter dank aan liefdadige personen die het al betalen."

In "De Heirnisgalm" van februari 1913 lezen we volgende franse aankondiging:

"Société de St-Vincent de Paul - Grande scéance cinématographique donnée au profit de la Conférence de S. Antoine dans la Salle du LANDBOUWERSHUIS le jeudi 16 janvier 1913, à 3 heures.

Première partie.

- | | |
|---|------------------|
| 1) Baignade des chevaux du 20e Chasseurs. | Scène militaire. |
| 2) Sauvés par la télégraphie sans fil. | Drame |
| 3) La légende des tulipes d'or | Féerie |
| Intermède: Monologue par Mr. G.C. | |
| Le Cygne - C. Saint-Saëns | |
| Pour violoncelle et piano, M.M., J.M. et A.O. | |
| 4) La Bretagne pittoresque | Voyage |
| 5) Les aventures d'un bout de papier | Comique |
| - Entr'acte. | |

Deuxième partie.

- | | |
|--|-----------|
| 1) Le printemps fleuri | Fantaisie |
| 2) Dick Johnson | Drame |
| Intermède. Monologue par Mr. G.C. | |
| Petite chanson. Erckner; | |
| (pour violoncelle et piano, MM, JM et AO). | |
| 3) A travers les mers polaires. | Voyage |
| 4) Rigadin est un voleur | Comique |

Tenslotte is er in "Heirnisgalm" van mei 1913 nog de aankondiging van een "Vermakelijk en nuttig kunstfeest op maandag 7 april 1913, om 5 uren zeer stipt, in de feestzaal "Het Landbouwershuis" - Cinématische (sic) vertooring, bijzonder programma door "Het Goede Zaad" en uitvoering van Tien Kunstliederen, (muziek Herberigs), door den kunstzanger Mr. Arnold De Munninck, gegeven ten voordeele der "Patronagie" en voor 't Maatschappelijk Werk "Onze kleinen", Zalmstraat 2, Heirnisse.

In dezelfde "Heirnisgalm" vinden we ook "Prijzen en voorwaarden der Bijzondere Vertooringen, in de zaal van het Goede Zaad (Landbouwershuis):

Vertooring, met bijzonder programma, licht erbij geleverd: 145 frank.

Vertooring, met gewoon programma, licht erbij geleverd: 125 frank.

Vertooring, met gewoon programma, licht daar niet bij geleverd: 115 frank.

De betalingen worden comptant gedaan, per post, aan het Beheer der Maatschappij: Korte Meire, 8, Gent."

Volgens Roger Poelman, Gisteren ging ik naar de Cinema, in Jaarboek XXIX, De Oost-Oudburg, 1992, p. 11, 35 en 40 werd de zaal van het Landbouwershuis sedert 1919 "Casino" genoemd. Volgens Guido Deseyn, Gentse filmzalen, in: Stadsarcheologie, jg. 7, nr. 1, p. 43, is dit echter 1914 en brandde de zaal uit in de jaren 20 (en dus niet in het midden van de jaren vijftig zoals hij later schreef?).